

هنر خوب گوش دادن

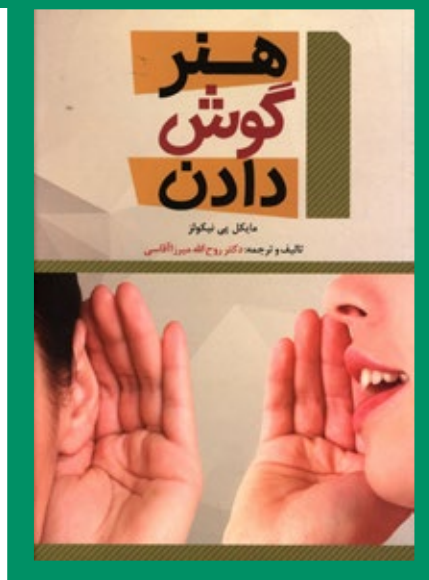
نام کتاب: هنر گوش دادن

چاپ اول سال ۱۳۹۶

ناشر: دانش آفرین / رشد اندیشه

نویسنده: مایکل پی نیکولز

مترجم: روح‌الله میرزا آقاسی

کتاب «هنر گوش دادن»، نوشته مایکل پی نیکولز است که آقای روح‌الله میرزا آقاسی آن را به فارسی ترجمه و برخی از تجربیات مشاوره‌ای خود را به آن اضافه کرده است. نام اصلی کتاب «هنر گمشده گوش دادن» است که نسخه‌ای از آن بیش از این توسط خانم اکرمی ترجمه شده است. کتاب در ۱۳ فصل به همراه تمرین‌هایی برای تقویت مهارت گوش دادن، گردآوری شده است.

فرا دادن صحیح بر رشد شخصیت کودک پرداخته شده است. مخاطبان به اختصار در جریان مراحل شکل‌گیری زبان در مراحل متفاوت رشد و تأثیر ارتباط والد - کودک بر این فرایند قرار می‌گیرند. مطالعه این بخش به‌ویژه برای مربیان و والدینی که فرزند کوچک دارند، مفید است. در ادامه این بخش به نقش عوامل بازدارنده ارتباط می‌پردازد. هنگامی که شنونده از مهارت‌های کافی برای گوش فرا دادن برخوردار نباشد، فرایند مکالمه آسیب می‌بیند. توصیه‌ها و مثال‌های این قسمت نیز برای مخاطبان فایده‌بخش است. با مطالعه یک‌سوم از کتاب مخاطب با آزمون سنجش شناخت عادت‌های شنیداری، شامل ۲۵ پرسش آشنا می‌شود و در صورت اجرای آزمون، در پایان فصل به کمک کلید تصحیح

با نگاهی موشکافانه به محتوای اثر متوجه می‌شویم، نویسنده در چهار بخش کلی به موضوع اصلی خود پرداخته است: ۱. در بخش مقدماتی این پرسش اساسی مطرح شده است: اهمیت گوش دادن در زندگی ما چیست؟ فصل از همان ابتدا با مثال‌هایی از فرهنگ ایرانی شروع شده و با نثری روان و ساده ادامه یافته است. مترجم همان‌طور که در پیشگفتار اشاره کرده، توضیحات تکمیلی و مثال‌های مشاوره‌ای خود را در قالب تألیف بدان افزوده است. این قسمت پس از نگاه اجمالی به اهمیت گوش دادن و بررسی مثال‌ها، با آوردن شش تمرین برای خواننده پایان می‌یابد. ۲. بخش دوم مربوط به تأثیر خوب گوش دادن در ارتباطات روزمره است. در دو فصل دوم و سوم به بررسی تأثیر گوش

تمرین‌ها

با مطالعه تمرین‌های فصل‌ها به‌روشنی می‌توان دریافت که انجام این تمرین‌ها به‌تنهایی و بدون تحلیل مشاوره‌ای، برای مخاطب فایده چندانی نخواهد داشت. این دستورات از جنس توصیه‌های تقویت حافظه، افزایش سرعت پردازش و یا بالا بردن میزان دقت و توجه نیستند. از این‌رو بیشتر مناسب مشاوران هستند که در جلسات مشاوره‌ای خود به‌عنوان تکلیف از مراجع خود بخواهند، آن‌ها را تا جلسه بعدی انجام دهند و نتایج را برای تجزیه و تحلیل پیشرفت عملکرد نزد آنان بیاورند. مؤلف با آوردن مثال‌هایی از تجربه‌های درمانی خود سعی بر غنی‌سازی کتاب داشته است، علاوه بر این، احتمالاً مطالبی تکمیلی نیز به متن اصلی اضافه کرده است که البته معلوم نیست کدام قسمت‌ها متعلق به نویسنده اصلی است؛ چراکه هیچ اثری از نشانه‌گذاری، پانویس و ... در کتاب وجود ندارد. در کتاب‌های تألیفی رسم بر این است که مؤلف حرف اصلی خود را در متن می‌آورد و برای تکمیل کار خود، با ذکر منبع اصلی، سخن دیگر نویسندگان را به اثر خود می‌افزاید. در پایان نیز منابع مورد استفاده را ذکر می‌کند. این اشکال به ناشر هم برمی‌گردد که هنگام بررسی اثر، دقت لازم را مبذول نکرده است.

در کتاب‌های تخصصی معمولاً مترجم اصطلاحات تخصصی را در پاورقی می‌آورد که این کتاب فاقد فهرستی از این اصطلاحات است. در پایان کتاب هم منابع ذکر نشده‌اند که نمی‌توان پذیرفت آقای نیکولز در کتاب خود منابع مورد استفاده‌اش را ذکر نکرده باشد.

و سرانجام، بهتر بود برای مخاطب عام از تصویر، نمودار و... استفاده می‌شد تا از یکنواختی نوشتار کاسته شود. بدیهی است یکنواختی کلمات بدون فضای سفید خوانی و تصویرهای مناسب و جذاب، ذهن مخاطب را خسته و کار مطالعه کتاب را سخت می‌کند.

در پایان می‌توان گفت: کتاب هنر گوش دادن علاوه بر متخصصان حوزه روان‌شناسی و مربیان، برای سایر اقشار تحصیل‌کرده نیز مناسب است.

می‌تواند میزان مهارت گوش دادن خود را ارزیابی کند. قرار دادن آزمون سنجش شناخت عادت‌های شنیداری گام خوبی در جهت تعامل با خواننده است که می‌تواند انگیزه خوبی در جهت دقت بیشتر به راهکارهای پیشنهادی نویسنده باشد.

۳. در بخش آموزش مهارت‌ها، بر همدلی و توجه به گوینده، بدون دخالت احساسات و مسائل شخصی، تأکید شده است. نویسنده در فصل ۴ به ویژگی‌های فردی (شامل علاقه‌مندی به گوینده، بردباری، کنترل عواطف، عادت‌های نامناسب همچون نصیحت کردن، بذله‌گویی هنگام گوش دادن به مخاطب، و توصیه‌های غلط)، در (فصل ۵) به عوامل بازدارنده شخص (شامل بروز احساسات درونی همچون خشم و پیش‌داوری هنگام صحبت) و در فصل ۶ به خودآگاهی از احساسات درونی (شامل حقارت، اضطراب و عزت‌نفس پایین) پرداخته است.

در ادامه آموزش مهارت‌ها، فصل هفتم به بحث فنون ارتباطی بازمی‌گردد و توصیه‌هایی در مورد تمرکز بر ارتباط در اختیار مخاطبان قرار می‌دهد. در فصل هشتم نیز نویسنده دوباره بر ویژگی‌های عاطفی و روانی شنونده تأکید دارد؛ مطالبی که می‌شد در فصل‌های قبلی ادغام و از تکرار آن‌ها در فصلی جدید خودداری شود. مطالب فصل نهم نیز تکراری‌اند. زیرا بحث احساسات درونی، همچون خشم و پاسخ‌های احساسی، بازگویی شده و به همراه مثال‌های متعدد، مطلب را طولانی کرده است.

۴. در بخش پایانی کتاب موضوع گوش فرادادن در محیط خانوادگی و به اعضای خانواده و دوستان گنجانده شده است. مطالب فصل‌های دهم و یازدهم که در واقع می‌شد در یک فصل گنجانده شوند، به بروز مشکلات زوجین پرداخته‌اند؛ موضوعی که منشأ آن به‌زعم نویسنده خوب شنیده نشدن است. نکته برجسته این قسمت وجود مثال‌های مشاوره‌ای مؤلف است.

در دو فصل پایانی نویسنده با توجه به رهنمودهای ابتدایی کتاب و به‌کارگیری فنون گوش دادن مؤثر، به بحث در زمینه ارتباط مؤثر با کودکان در سنین مختلف (فصل ۱۲) و ارتباط سازنده با دوستان پرداخته است.